

טרוניקי

(Trawniki). מחנה עבודה שהוקם בסוף סתיו 1941. המחנה הוקם בשטח בית-החרושת לסוכר לשעבר ט', מדרום מזרח ללובלין, ובו נכלאו אז שבויי מלחמה סובייטים וכן יהודים פולנים. מחנה העבודה ט' השתייך לרשת המחנות בהנהלת מפקד הס"ס והמשטרה במחוז לובלין אודילו גלובוצניק, באביב 1942 הובאו לט' יהודים מגרמניה, מאוסטריה ומצ'כיה. רבים מהם מתו ברעב ובמגפות, נשלחו למחנה המוות בלז'ץ או נורו ביער הסמוך.

בסוף 1942 הועבר לט' בתי-מלאכה למברשות על עובדיהם מגטו מזריץ' דפודלסיה (Miedzyrzec Podlaski). אחר חיסול גטו ורשה בעקבות המרד הועברו מוורשה לט' מפעלי 'פריץ שולץ' על עובדיהם, כ- 10,000 נפש. המפעלים כללו בתי-מלאכה לחייטות, לפרוונות ולמברשות. בין הבאים מוורשה היו ההיסטוריון ד"ר עמנואל רינגלבלום וכן כ-33 חברי ה'ארגון היהודי הלוחם'. הם אירגנו במחנה מחתרת, רכשו מעט נשק ותיכננו התקוממות. במאי 1943 הובאו לט' יהודים מהולנד, מביאליסטוק, ממינסק ומסמולנסק. נוסף למפעלים שעבדו למען הוורמכט, ואשר עברו באוקטובר 1943 לרשות חברת אוסטאינדוסטרי (אוסטי) של הס"ס, הועסקו היהודים בכריית כבול ובעבודות חפירה שונות מחוץ למחנה.

ביולי 1943 ביקשה חברת אוסטי, מפאת חשיבות הייצור בשביל הוורמכט (מדים וכדומה), להרחיב ולהגדיל את מחנה ט'.

אחרי המרד במחנה סוביבור ב-14 באוקטובר 1943, חששו בברלין מעוד מרידות, והיינריך הימלר הורה למפקד הבכיר של הס"ס והמשטרה במחוז לובלין לחסל את מחנות יהודים. בראשית נובמבר 1943 נערך 'מבצע ארנטפסט', ובו נספו 43,000 יהודים. בט' נערך המבצע ב-5 בנובמבר 1943, יותר מ- 10,000 אסירים הוצאו לתעלות שהוכנו מחוץ למחנה וכולם נרצחו. חברי המחתרת היהודית הופתעו, גילו התנגדות וכולם נפלו. אחרוני האסירים הועברו באביב 1944 למחנה סטרחוביצה (Starachowice) שבמחוז רדום. בעת קיומו עברו את ט' כ-20,000 אסירים יהודים.